

#DKVILD
SAMMEN OM ET VILDERE DANMARK

Projektindstilling til:

Danmarks VILDESTE kommune

Bornholms Regionskommune

Finale grønbogen

Kommunenavn:

Bornholms Regionskommune

Kontaktpersoner:

Michael Brandt-Bernbom, M: Michael.Brandt-Bernbom@brk.dk T: 56922170 / 20461675

Katrine Høst, M: katrine.hoest@brk.dk T: 56922055 / 61151771

Jeres VILDE projektside:

[Danmarks vildeste kommune \(brk.dk\)](http://Danmarks.vildeste.kommune(brk.dk))

Sitet informerer om Danmarks vildeste kommune og beskriver med ord, billeder og kort kommunens mange indsatser for at fremme den vilde natur og biodiversiteten i årets løb.

Finaleprojektets titel/overskrift:

Mere af det hele – og lidt til

Kort beskrivelse af projektet:

Bornholm er kendetegnet ved en rig og mangfoldig natur, og vi har derfor et rigtig godt afsæt for at styrke indsatsen for den vilde natur og biodiversiteten. Vi har, som lovet i den første grønbog, gjort mere af det, der er godt i forvejen, og igangsat nye tiltag for at skaffe mere plads til den vilde natur og biodiversiteten overalt på vores ø.

Vi har udarbejdet en NATURPOLITIK, som nu er under udfoldelse med konkrete handlinger. Det betyder, at Bornholms Regionskommune går forrest med driftsændringer på egne arealer for at give naturen mere plads på de grønne arealer i byerne, i skovene, langs vejkanterne mm., og at der er skabt et stort engagement hos borgere, virksomheder, landmænd m.fl., som selv er i fuld gang med at give naturen mere plads og gøre den mere vild. Desuden er der sat fokus på GRØN DANNELSE på skoler og dagtilbud, som en del af almindelsen. Eleverne undervises i at forstå og lære om den grønne ø, de bor på, og den natur, der findes her. Vi har haft en Grøn Dannelses-konference for lærere og pædagoger, der gerne vil undervise børn og unge i krydsfeltet mellem almindelsen- og naturbegrebet og indarbejde grøn dannelses i skolers og institutioners DNA.

Gennem vores NATURPLEJE OG -GENOPRETNINGSMIDLER samt BIODIVERSITETSPULJE på tilsammen over 4,5 mio. kr. årligt, etablerer og genetablerer vi naturområder til gavn for biodiversiteten. Hovedparten af indsatserne sker på private arealer, og kommunen oplever et godt samarbejde med private lodsejere.

I samarbejde med oplevelsescentret NaturBornholm har kommunen lavet VILD MED VILJE PARKEN. Her kan borgerne få inspiration til, hvad de selv kan gøre for at øge antallet af levesteder for vilde planter og dyr i deres haver. Initiativet suppleres med husstandsdelte idékataloger til at øge biodiversiteten i private haver.

Bornholm er blandt DANMARKS SKOVRIGESTE KOMMUNER med ca. 25 % af arealet dækket af skov. Kommunen ejer ca. 2000 ha skov, og her fortsætter vi udviklingen med at ændre skovdriften til en mere naturnær drift med flere gamle træer, flere udgåede træer og mere efterladt ved i skovbunden. Helt urørte skovarealer er også udpeget, hvor naturen kan udvikle sig vildt på egne præmisser.

Målgruppen for alle indsatserne er først og fremmest den vilde natur og biodiversiteten. Derudover alle andre – bornholmere som gæster, da vi alle har et stort og fælles ansvar for at beskytte og bevare vores enestående og mangfoldige natur.

Hvorfor skal netop dette projekt og jeres kommune kåres som Danmarks VILDESTE:

Bornholms natur og landskab er enestående. På øens 588 km² er de fleste af Skandinaviens naturtyper repræsenteret, bl.a. klipper, klinter, skærgård, sandstrand, klitter, naturskove, løv- og nåleskov, enge, overdrev og klippeløkker, søer og moser mm. Gennem vores mange naturindsatser på både kommunale og private arealer og samarbejde på tværs mellem det offentlige og private arbejder vi alle for at give naturen mere plads og gøre den mere vild.

Beskriv hvordan projektet lever op til de overordnede bedømmelseskriterier

- **Nytænkende:** Med Vild med vilje-parken ved NaturBornholm udvikler kommunen et område, der inspirerer til handlinger i egen have og på egen grund. Parken fungerer som inspirationsområde for oplevelsescentrets gæster, men der er gratis adgang for alle.
- **Engagerende:** Vi har bl.a. fokus på grøn dannelse af børn og unge samt formidling af, hvad borgerne selv kan gøre for at øge antallet af levesteder for vilde planter og dyr i deres haver.
- **Vedvarende:** Med deltagelsen i Danmarks vildeste kommune bygger vi ovenpå en lang og kontinuerlig praksis for god naturforvaltning og godt offentligt- privat samarbejde på Bornholm.
- **Stort:** Projektets titel 'Mere af det hele – og lidt til' samt den ø-dækkende involverende tilgang siger vist det hele.
- **Intelligent:** Der er ikke tilført ekstra ressourcer til naturområdet i kommunen i forbindelse med konkurrencen. I stedet har vi prioriteret at forbedre og bygge ovenpå eksisterende indsatser samt uddanne og inddrage øens borgere i arbejdet med at give naturen mere plads og gøre den mere vild.

Hvilken læring har kommunekonkurrencen givet, som kan bruges fremadrettet i kommunens naturindsatser?:

Med inspiration fra Danmarks vildeste kommune ser vi naturen på en ny og mere vild måde. Vi har forstærket vores fokus på at tilpasse kommunens forvaltning og drift af skove, naturområder, landskaber og byens grønne områder til en mere vild dagsorden for at skabe mere plads til natur og biodiversitet.

Beskriv/illustrer kommunens bedste, billigste og delbare VILDE råd, som andre kommuner kan lade sig inspirere af:

Man kan komme langt inden for eksisterende budgetter ved at sætte fokus på og tænke natur og biodiversitet ind overalt i kommunens arbejde. Det gælder både i driften af kommunens egne arealer, vejkanter, skove m.m., men også i planlægningen i forbindelse med udarbejdelse af kommune- og lokalplaner, samt i undervisningen af børn og unge.

Desuden have fokus på at understøtte de private i omstillingen til mere vild natur i deres haver samt tilbyde hjælp naturforbedrende indsatser på private ejendomme. Se vedhæftede illustrationer af kommunens arbejde med at etablere et nyt vandhul på et privatejet areal.

Er der lokale ildsjæle i kommunen, hvis indsatser I ønsker at fremhæve?

Finn Hansen, webmaster på hjemmesiden 367ture.dk og forfatter til bogen 'På 367 ture i Bornholms Natur'. Finn Hansen er i en liga for sig som mangeårig forkæmper for naturen på Bornholm og formidler af viden. Der findes næppe nogen med større samlet viden om øens natur- og kulturværdier samt landskaber. Hans bog 'På 367 ture i Bornholms Natur' bruges af mange, herunder kommunen og Naturstyrelsen, som opslagsværk når vi søger informationer om Bornholms natur og landskaber.